

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost elaborat de către Ministerul Justiției, la solicitarea Consiliului Superior al Magistraturii (în continuare - CSM).

Prin Hotărîrea CSM nr. 1039/34 din 23 decembrie 2014 a fost aprobat Statul de personal al CSM pentru anul 2015. În conformitate cu prevederile art. 67 din Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, Statul de personal al CSM pentru anul 2015 a fost remis Cancelariei de Stat pentru avizare. Drept urmare, Cancelaria de Stat a atenționat asupra necesității de a modifica cadrul normativ ce reglementează funcțiile și modul de salarizare al membrilor CSM-ului, aceleași obiecții fiind invocate și în anul 2016.

I. Salarizarea membrilor CSM

Conform art. 3 din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, CSM este format din 3 membri de drept, 6 judecători și 3 profesori de drept titulari.

Legea nr. 153 din 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a expus art. 27 alin. (2) din Legea cu privire la CSM în următoarea redacție: „(2) *Din contul bugetului Consiliului Superior al Magistraturii, membrii detașați sînt salarizați în mărimea stabilită la art. 24¹ din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, iar membrii Consiliului din rîndul profesorilor de drept titulari primesc o indemnizație lunară în mărime de 50% din salariul membrilor Consiliului din rîndul judecătorilor, cu excepția persoanei alese în calitate de președinte al Consiliului.*”

Aceeași lege a expus art. 24¹ din Legea cu privire la statutul judecătorului în următoarea redacție: „(4) *În cazul detașării judecătorului în Consiliul Superior al Magistraturii, salariul acestuia se stabilește la nivelul salariului judecătorului Curții Supreme de Justiție. [...]*”

În acest fel, în 2012 a fost asigurată concordanța între prevederile Legii cu privire la CSM și ale Legii cu privire la statutul judecătorului.

Ulterior, Parlamentul a adoptat Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor, care la art. 8 alin. (4) prevede că „*judecătorul detașat în condițiile Legii cu privire la statutul judecătorului își păstrează salariul de funcție stabilit pentru funcția din care a fost detașat.*”

Astfel, la momentul de față sînt în vigoare norme din diferite legi, adoptate la diferite etape, care se contrazic, deoarece conform prevederilor unei legi, toți membrii-judecători ai CSM-ului trebuie să primească salariul de judecător la CSJ, iar potrivit prevederilor celeilalte legi, salariul membrilor-judecători diferă în dependență de salariul primit de judecătorul respectiv pînă la detașare.

În aceste circumstanțe, a devenit dificilă și stabilirea mărimii salariului membrilor CSM-ului selectați din rîndul profesorilor de drept titulari, deoarece indemnizația primită de către aceștia se raportează la salariul de judecător la CSJ. Or, Legea cu privire la salarizarea judecătorilor prevede două nivele pentru calcularea acestui salariu, în dependență de vechimea în muncă în funcția de judecător.

II. Salarizarea inspectorilor-judecători

Conform Legii cu privire la CSM, inspecția judiciară este formată din 5 inspectorii-judecători, unul dintre care este desemnat în calitate de inspector-judecător principal. La aceste funcții poate candida orice persoană licențiată în drept, cu o vechime în muncă în specialitate juridică de cel puțin 7 ani, care întrunește condițiile stabilite la art. 7¹ alin. (3) din Legea cu privire la CSM.

Astfel, la momentul de față din Inspecția judiciară fac parte: 2 judecători detașați, 2

judecători în demisie și 1 specialist din afara sistemului judecătoresc.

Referitor la salarizarea acestora, Legea nr. 153 din 2012 a expus art. 24¹ din Legea cu privire la statutul judecătorului în următoarea redacție: „[...] În cazul *detașării judecătorului în Inspekția judiciară, în cadrul secretariatului Consiliului Superior al Magistraturii sau în cadrul Institutului Național al Justiției, acestuia i se menține salariul mediu anterior pentru întreaga perioadă de activitate.*”

Ulterior, Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor, a stabilit regula generală, valabilă pentru orice judecător detașat: „*judecătorul detașat în condițiile Legii cu privire la statutul judecătorului își păstrează salariul de funcție stabilit pentru funcția din care a fost detașat.*”

Trebuie să menționăm că există încă o normă referitoare la salarizarea inspectorilor-judecători, introdusă prin Art. II din Legea nr. 185 din 26 iulie 2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii : „*Inspectorii-judecători sînt salarizați la nivelul stabilit pentru judecătorii de la curțile de apel în Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.*”

Astfel, în partea ce ține de salarizarea inspectorilor-judecători, în legislație de asemenea există prevederi care se contrazic și care lasă loc pentru interpretări.

Atragem atenția asupra faptului, că actualele reglementări generează următoarele probleme:

–aplicarea normei din Legea nr. 185 din 26 iulie 2007 este practic imposibilă, deoarece odată cu adoptarea Legii cu privire la salarizarea judecătorilor, din Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar au fost excluse normele referitoare la judecători. Suplimentar, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 328 din 2013 cu privire la salarizarea judecătorilor, norma menționată a fost abrogată tacit.

–este inechitabilă salarizarea unui inspector judecător, detașat din Curtea Supremă de Justiție, la nivelul salariului unui judecător din Curtea de apel.

–nu este reglementat modul în care ar trebui să se calculeze salariul inspectorilor-judecători, care nu sunt detașați din rîndurile judecătorilor.

–nu există nici o diferență între salarizarea inspectorului-judecător principal și salarizarea inspectorilor-judecători, fapt incorect din perspectiva atribuțiilor și responsabilităților acestor funcții.

Scopul principal al prezentului proiect de lege constă în crearea unui cadru legal uniformizat referitor la salarizarea atât a judecătorilor detașați în CSM și Inspekția judiciară, cît și a membrilor non-judecători, precum și excluderea normelor contradictorii și a lacunelor existente în legislația din domeniu.

De asemenea, promovarea prezentului proiect va contribui la diminuarea cazurilor de interpretare eronată și aplicare neconformă a legislației, precum și aducerea cadrului normativ în concordanță cu Legea privind salarizarea judecătorilor.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

I. Salarizarea judecătorilor detașați

Potrivit politicilor din domeniul salarizării, normele ce reglementează modul salarizării reprezentanților unui anumit sistem trebuie să fie concentrate în același act normativ.

Astfel, reieșind din faptul că Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor reprezintă legea-cadru în domeniu, care **reglementează inclusiv și modul de salarizare a judecătorilor detașați** (în CSM, în Inspekția judiciară, în secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii sau în cadrul Institutului Național al Justiției), este necesară excluderea din alte acte normative a prevederilor contradictorii, referitoare la acest subiect.

În acest context, este necesară:

- abrogarea art. 24¹ alin. (4) din Legea cu privire la statutul judecătorului;
- abrogarea Art. II din Legea nr. 185 din 26 iulie 2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

II. Salarizarea membrilor CSM

După cum a fost menționat supra, membrii CSM pot fi divizați în trei categorii:

- a) membrii de drept – aceștia sunt remunerați în temeiul funcției de bază pe care o dețin (Președinte al CSJ, Procuror General, Ministru al Justiției);
- b) 6 judecători detașați – remunerarea acestora trebuie efectuată doar în conformitate cu Legea privind salarizarea judecătorilor, după cum s-a menționat supra;
- c) trei membri ai CSM din rândul profesorilor de drept titulari – aceștia, conform art. 27 alin. (2) din Legea cu privire la CSM primesc o indemnizație lunară în mărime de 50% din salariul membrilor Consiliului din rândul judecătorilor, cu excepția persoanei alese în calitate de președinte al Consiliului.

Problema creată de actualul mod de reglementare a cuantumului salariului membrilor detașați ai CSM și a cuantumului indemnizației membrilor CSM din rândul profesorilor de drept titulari constă în faptul că, odată cu adoptarea Legii cu privire la salarizarea judecătorilor, cuantumul salariilor de funcție ale judecătorilor depinde de nivelul instanței judecătorești în care aceștia activează, pentru fiecare instanță existând subcategoriile de salarizare în dependență de vechimea în muncă a acestora.

Astfel, a devenit practic imposibilă determinarea corectă în raport cu care nivel al salariului judecătorilor Curții Supreme de Justiție urmează a se calcula salariul judecătorilor detașați în CSM și indemnizația de 50% pentru membrii CSM din rândul profesorilor de drept titulari.

Drept urmare, conform redacției noi a art. 27 alin. (2) din Legea cu privire la CSM, propuse de prezentul proiect, alineatul respectiv va reglementa expres faptul că salariul membrului detașat va corespunde nivelului minim stabilit pentru salariul de funcție al judecătorului Curții Supreme de Justiție, iar cuantumul remunerării lunare pentru membrii din rândul profesorilor de drept titulari, va fi egală cu 2,4 salarii medii pe economie, luându-se în calcul salariul mediu pe economie realizat în anul precedent celui de gestiune.

În același context, se propune și o redacție nouă pentru art. 8 alin. (4) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor.

Astfel, în cazul detașării judecătorului în cadrul secretariatului Consiliului Superior al Magistraturii, în cadrul Institutului Național al Justiției sau în funcția de inspector-judecător în Inspekția judiciară – se va aplica regula actuală, conform căreia acesta își păstrează salariul de funcție stabilit pentru funcția din care a fost detașat.

În cazul detașării judecătorului în calitate de membru al CSM, acesta va primi salariul stabilit în art. 27 alin. (2) din Legea cu privire la CSM. De la această regulă generală a fost stabilită o singură excepție – pentru judecătorii care pînă la detașare primeau un salariu mai mare decît cel stabilit la art. 4 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor.

III. Salarizarea inspectorilor-judecători

Dacă cuantumul salariului judecătorilor detașați în Inspekția judiciară, este reglementat de Legea cu privire la salarizarea judecătorilor, atunci pentru ceilalți inspectorii-judecători modul de calculare a salariului rămîne incert.

Actualmente, CSM prin interpretare aplică art. II din Legea nr. 185 din 26 iulie 2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, conform căruia, toți inspectorii-judecători se remunerează la nivelul judecătorilor Curții de Apel. Aplicarea acestei norme lasă loc de interpretare, or, conform Legii cu privire la salarizarea judecătorilor, salariul judecătorului Curții de Apel este de două categorii.

Pentru excluderea acestor probleme, care au fost sesizate și de Cancelaria de Stat, se propune abrogarea art. II din Legea nr. 185 din 26 iulie 2007 și reglementarea expresă în art. 7¹ din Legea cu privire la CSM a modului de salarizare a inspectorului-judecător și a inspectorului-judecător principal. Astfel, cuantumul salariului va fi stabilit în Legea nr. 355 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, totodată reglementându-se expres și statutul acestora – vor deține funcție de demnitate publică. Atragem atenția asupra faptului că judecătorii detașați în cadrul inspecției judiciare deja dețin funcții de demnitate publică în virtutea statutului de judecător, iar completarea propusă pentru anexa Legii nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică de facto va produce o schimbare doar pentru cei trei inspectori-judecători care nu sunt detașați din funcția de judecător.

În context, menționăm că, pentru amendarea Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, a fost utilizat ca model modul de reglementare și cuantumul salarizării Inspecției procurorilor (Legea nr. 152 din 31.05.2016), inspectorii din cadrul căreia sînt salariați la nivelul procurorilor din procuraturile de raion, în dependență de vechimea în muncă.

Drept urmare, inspectorii-judecători care nu sînt judecători detașați vor fi remunerați după cum urmează:

- a) salariul inspectorului-judecător principal a fost echivalat cu nivelul cel mai mare a salariului judecătorului din judecătorie - 3,5 salarii medii pe economie;
- b) salariul inspectorului-judecător cu vechimea în muncă mai mare de 12 ani a fost echivalat cu nivelul mediu al judecătorului din judecătorie – 3,2 salarii medii pe economie;
- c) salariul inspectorului-judecător cu vechimea în muncă de la 7 la 12 ani fost echivalat cu nivelul minim al judecătorului din judecătorie – 3,0 salarii medii pe economie.

Menționăm că vechimea în muncă se va calcula începînd cu cea de 7 ani din considerentul că la funcția de inspector-judecător poate candida persoana care are cel puțin 7 ani vechime în muncă în specialitățile juridice.

Fundamentarea economico-financiară

Cu referire la remunerarea **membrului CSM din rîndul profesorilor de drept titulari**, menționăm că aceasta cuantumul lunar al acesteia va fi egal cu 2,4 salarii medii pe economie, luîndu-se în calcul salariul mediu pe economie realizat în anul precedent celui de gestiune.

În acest context, menționăm că actualmente, chiar dacă Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 cu privire la salarizarea judecătorilor prevede că în cazul detașării acestora li se menține salariul de funcție (care depinde de nivelul instanței de unde au fost detașați), totuși în practică nu se aplică aceste prevederi ale legii menționate, deoarece tuturor judecătorilor detașați în cadrul CSM li se achită remunerarea la nivelul judecătorului din CSJ (în baza art. 24¹ alin. (4) din Legea cu privire la statutul judecătorilor).

Drept urmare, implementarea prevederilor proiectului care se referă la modul de remunerare a membrilor detașați în CSM nu vor necesita resurse financiare suplimentare de la bugetul de stat. Or, odată cu efectuarea modificărilor, cuantumul remunerării judecătorilor detașați din curțile de apel și din judecătorii va fi redus și adus în concordanță cu prevederile Legii cu privire la salarizarea judecătorilor.

De asemenea, se vor evita interpretările eronate referitoare la cuantumul indemnizației **membrului CSM din rîndul profesorilor de drept titulari**, deoarece proiectul stabilește expres că remunerarea lunară a acestora va fi egală cu 2,4 salarii medii pe economie, luîndu-se în calcul salariul mediu pe economie realizat în anul precedent celui de gestiune.

Referitor la **inspectorii-judecători, care nu sînt judecători detașați**, menționăm că actualmente, conform schemei de încadrare înregistrate a Consiliului Superior al Magistraturii, precum și calculului fondului de retribuire a muncii planificat pentru asigurarea a 5 unități de inspectori-judecători, salariul de funcție pentru aceștia este stabilit la nivelul judecătorilor Curții de Apel (pentru 2 unități salariul de funcție este stabilit, aplicînd coeficientul 4,3 și salariul mediu pe economie realizat în anul 2016, iar pentru 3 unități -

coeficientul 4,0), în conformitate cu Art. II. din Legea nr.185 din 26.07.2007.

Conform proiectului, aceștia vor primi un salariu de 3,0 sau 3,2 salarii medii pe economie. Astfel, odată cu reducerea salariului inspectorilor-judecători vor fi înregistrate economii la bugetul de stat.

Modul de încorporare în sistemul actelor normative în vigoare

Drept urmare a adoptării prezentului proiect nu va fi necesară modificarea și completarea altor acte normative.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, directoriul *Transparența decizională*, secțiunea *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

Proiectul a fost susținut fără obiecții de către: Curtea de Apel Chișinău, Judecătoria Ocnița, Judecătoria Hîncești, Judecătoria Militară, Judecătoria Briceni.

Au prezentat propuneri la proiect: Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea Supremă de Justiție.

Menționăm că nu au fost recepționate avize și recomandări de la unele instanțe judecătorești și reprezentanții ai societății civile.

Ministru

Vladimir CEBOTARI